

Basis Natuurtoets

Titel: Basisnatuurtoets Grifthof

Opdrachtgever: Gemeente Apeldoorn Onno Heijnsman

Datum: 19 augustus 2014

Uitgevoerd door: Gemeente Apeldoorn.

Toelichting Basis Natuurtoets (quickscan)

1. Doel Basis Natuurtoets

Het doel van de Basis Natuurtoets is om vast te stellen of in te schatten of er in een gebied waar zich (ruimtelijke) ingrepen of plannen zullen voordoen sprake is van beschermde gebieden, beschermde planten of diersoorten, en wat het (mogelijke) effect van de voorgenomen plannen of handelingen daarop is.

Daarbij wordt in ieder geval getoetst op:

- de Natuurbeschermingswet
- de Flora- en Faunawet

Facultatief wordt ook getoetst op:

- de Ecologische Hoofdstructuur
- de Groene Mal
- de APV/bijzondere bomen
- de natuur- en boscompensatie (vlgs provinciale richtlijn)

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet wordt nagegaan of het plan of de handeling:

- binnen het beschermde Natura-gebied valt
- buiten het beschermde Natura-gebied valt maar er wel mogelijk invloed op heeft
- er sprake is van beschermde habitattypen en/of soorten
- of er mogelijk sprake is van aantasting van de genoemde soorten of habitattypen en in het algemeen van de gebiedskenmerken
- of er een noodzaak is voor nader onderzoek
- of er een noodzaak is voor een vergunning i.k.v. de natuurbeschermingswet

Met betrekking tot de Flora en faunawet wordt nagegaan of er bij het plan of de handeling:

- beschermde soorten voorkomen, in het bijzonder de zwaardere beschermde soorten
- of er mogelijk sprake is van invloed is van plan/handeling op het voorkomen ervan
- of er een noodzaak is voor nader onderzoek
- of er een noodzaak is voor een ontheffing i.k.v. de flora- en faunawet

2. Wat zegt een Basis Natuurtoets

Een Basis Natuurtoets is een eerste onderzoek naar bovengenoemde (beschermde) groene waarden.

In diverse gevallen is een Basis Natuurtoets afdoende; als kan worden geconcludeerd dat er geen beschermde soorten of waarden zijn aangetroffen en, gezien aard of situering van het gebied, het gebied ook niet geschikt is voor beschermde soorten.

In andere gevallen is een Basis Natuurtoets eveneens afdoende als beschermde soorten daadwerkelijk zijn aangetroffen en het duidelijk is wat de invloed van het plan daarop is. In dat geval zijn conclusies te trekken omtrent (al dan niet) de noodzaak van nader onderzoek en/of de aanvraag van vergunningen of ontheffingen.

In diverse gevallen is een Basis Natuurtoets niet afdoende; dan is –gezien onderzoeksperiode van de Basis Natuurtoets- niet met zekerheid te zeggen of beschermde soorten voorkomen. Soms is ook niet duidelijk wat de invloed is van de voorgenomen plannen of handelingen. En soms zijn de voorgenomen plannen of handelingen zelf nog onvoldoende duidelijk. In dergelijke gevallen is nader onderzoek vereist.

Verder geeft een Basis Natuurtoets aan of er (mogelijke) consequenties zijn die voortvloeien uit de aanduiding als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Groene Mal, het kappen van bomen, etc.

3. Mogelijke conclusies Basis Natuurtoets

Er zijn op grond van de Basis Natuurtoets een aantal conclusies mogelijk:

(A) Plan of handeling in strijd met beschermde gebieden/soorten: geen ADC

- bij aantasting van beschermd gebied of zwaarder beschermde soorten
- er zijn géén zwaarwegende maatschappelijke belangen van plan of handeling en/of
- er zijn wél mogelijke alternatieven voor het plan of de handeling kunnen zijn
- dan vrijwel zeker geen mogelijkheid voor ontheffing of vergunning
- dan afzien van plan of handeling

(B) Plan of handeling in strijd met beschermde gebieden/soorten; wel ADC

- bij aantasting van beschermd gebied of zwaarder beschermde soorten
- er zijn wél zwaarwegende maatschappelijke belangen van plan of handeling én
- er zijn géén mogelijke alternatieven voor het plan of de handeling
- dan in principe nader onderzoek via passende beoordeling of zware toetsing

(C) Wel nader onderzoek nodig; noodzaak vergunning/ontheffing nog onduidelijk

- omdat niet duidelijk is geworden of beschermde soorten aanwezig zijn
- omdat onvoldoende duidelijk is wat het effect van plan of handeling is
- omdat onvoldoende duidelijk is wat het plan of de handeling inhoudt
- nader onderzoek geeft uitsluitsel over noodzaak voor ontheffingen of vergunningen

(D) Geen nader onderzoek nodig: wel noodzaak vergunning/ontheffing duidelijk

- het is duidelijk om welke soorten het gaat
- het is duidelijk of er een ontheffing of vergunning nodig is
- evt zijn nadere voorwaarden beschreven of aangegeven

(E) Geen nader onderzoek; geen noodzaak/vergunning/ontheffing

- het is duidelijk dat er geen beschermde gebieden of soorten in het geding (kunnen) zijn
- en/of het plan of de handeling hebben geen invloed op dergelijke soorten
- een vergunning of een ontheffing is niet nodig
- evt gelden wel algemenen voorwaarden mbt zorgplicht en/of het uitvoeren van handelingen buiten het broedseizoen

4. Methodiek Basis Natuurtoets

De Basis Natuurtoets verloopt via een aantal checklisten. Bij de invulling van de checklist wordt gebruikt gemaakt van bestaande bronnen, databases, de algemene kennis van gebied en voorkomen van soorten van de betreffende gemeentelijke ecologen. Ook is aangegeven of er veldbezoeken zijn afgelegd, door wie en wanneer.

Wanneer op grond van deze informatie onvoldoende duidelijkheid bestaat over het mogelijk voorkomen van soorten wordt altijd nader onderzoek aanbevolen (zie boven).

Bij de Basis Natuurtoets gelden de volgende checklisten:

- Algemene checklist op criteria genoemd onder 1. incl. conclusies
- Bijlage 1 checklist op zwaarder beschermde soorten
 - o Bijlage 1a zwaarder beschermde soorten (excl. Vogels)
 - o Bijlage 1b vogels met vaste verblijfplaatsen
- Bijlage 2 checklist onderzoeksmethode

Met behulp van deze checklisten is na te gaan op welke wijze het basis-onderzoek is verricht.

Algemene checklist:

Basisnatuurtoets:

Titel: Basisnatuurtoets Grifthof

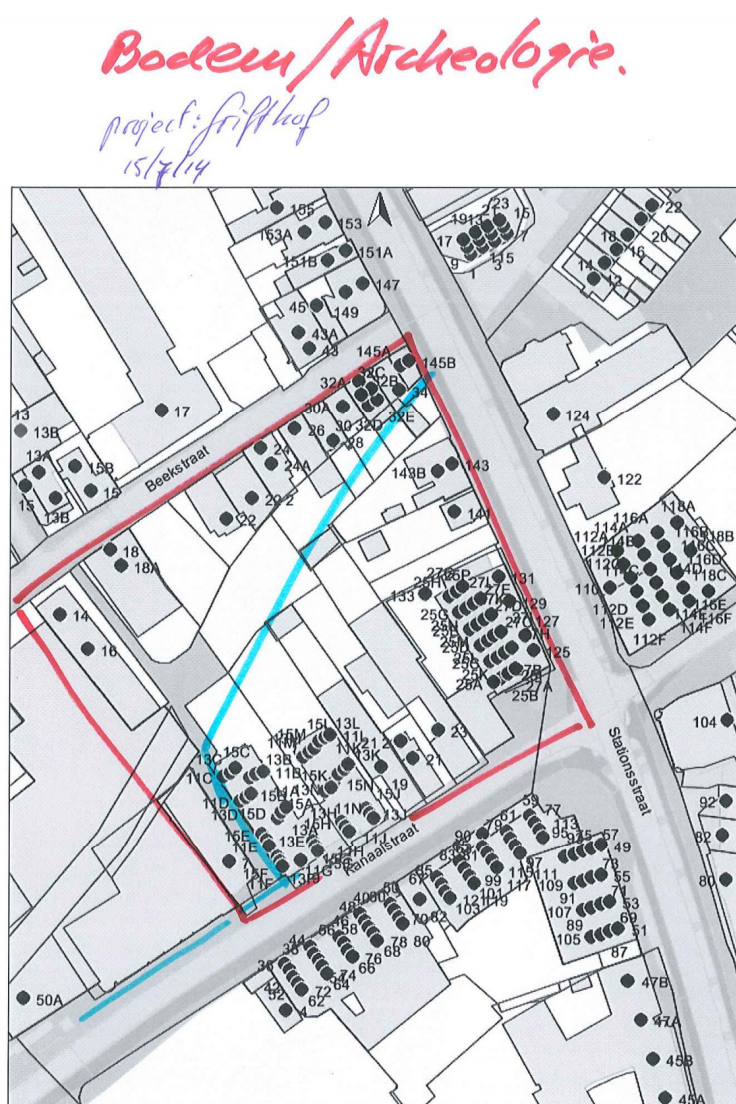
Datum verslaglegging: 30 september 2014

Beschrijving ligging projectgebied

Naam projectgebied: Grifthof

Ligging en begrenzing gebied: Tussen beekstraat, Stationstraat, Kanaalstraat (zie onderstaande kaart). Blauw is denkbeeldige lijn te herstellen Griftraject.

Kaart ligging projectgebied

Aan deze afbeelding kunnen geen rechten worden ontleend.
Gemeente Apeldoorn

Schaal 1:1120
0 20 40 60m

15 Juli 2014

<u>Beschrijving activiteiten/ingreep/werkzaamheden/project:</u> Werkzaamheden behelzen herstel Griftraject tussen Kanaalstraat en Stationstraat door bovengronds halen beek. Griftraject gaat deels eerst via verharde paden en parkeerplaatsen om vervolgens via tuinen met een enkele schuur zuid beekstraat aan te sluiten op het Griftraject langs de Beurtvaartstraat. Sloop van een schuur nabij de Stationstraat lijkt hierbij onvermijdelijk.	
<u>Beknopte omschrijving algemene groene kenmerken en waarden:</u> Groene waarden zijn beperkt tot een aantal struweelranden langs perceelplaatsen en groene onderdelen van tuinen met bomen en struiken. Verder is ook de oude bebouwing langs de beekstraat van belang als broedgebied voor de huismus. Enkele struwelen met hop, klimop en bruidsluier aan de rand van parkeerplaatsen en tuinen (zie kaart 1) zijn van cruciaal belang als schuilgelegenheid voor de grote populatie huismus (circa 35 paar) die in oude bebouwing in de nabije omgeving nestelt. Op een grasstrook op plek gesloopt pand Beekhuisstraat zijn enkele foeragerende kauwtjes en eksters waargenomen. Aanvullend is in een boomrijke tuin met oude kastanje en enkele dennen (oostzijde grotere parkeerplaats) enkele houtduiven en turkse tortels waargenomen. De aanwezige verharding en moderne bebouwing heeft nauwelijks tot geen betekenis voor natuurwaarden. Mogelijk komen in tuinen algemeen beschermde soorten voor als muizen. De gewone dwergvleermuis (zie kaart 2) is in zeer laag aantal overvliegend/foeragerend waargenomen in het gebied. Indicaties van vaste vliegroutes of vaste verblijfplaatsen (uitvliegende of territoriaal roepende dieren) zijn niet gevonden (zie ook toelichting vleermuisonderzoek). Het archief van de NDFF geeft aanvullend een recente waarneming van foeragerende gierzwaluw en zwarte roodstaart aan de zuidrand van het gebied.	
	JA/NEE/EVT
Raadpleging bronnen: • raadpleging database NDFF • raadpleging rapportages • overige bronnen	JA NEE NEE
Terreinbezoek: • bezocht door: H. Cuppen/J. Mulder • datum/data: 12/8 en 9/9 2014 • beschrijving weersomstandigheden: droog zonnig; wisselend bewolkt en droog	
RESULTATEN	Ja/nee
Vogelrichtlijn/Habitatrichtlijngebied (indien van toepassing kaart bijvoegen)	
(1a) Ligt plangebied binnen richtlijngebied ?	Nee
(2a) Ligt plangebied binnen invloedsfeer richtlijngebied?	Nee
(3a) Is er kans op significante effecten?	Nee
(4a) Is aanvullend onderzoek nodig mbt NB-wet Licht (verstoringstoets) of zwaar (passend onderzoek).	Nee
Ecologische Hoofdstructuur	
(1b) Ligt plangebied binnen EHS? (indien van toepassing kaart bijvoegen)	Nee
(2b) Heeft plan invloed op kernkwaliteiten/omgevingscondities EHS?	Nee
(3b) Is er kans op significante effecten?	Nee
(4b) Is aanvullend onderzoek nodig mbt EHS	Nee
Flora- en Faunawet	
(5) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 1 (ontheftingsvrij) *	Mogelijk

(5a) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 1 (leefgebied)	Mogelijk
(6) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 2 (gedragscode) *	Nee
(6b) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 2 (leefgebied)	Nee
(7) Komen beschermde soorten voor vlgs. Tabel 3 (altijd ontheffing) Huismus en gewone dwergvleermuis	Ja
(7b) Is er kans op voorkomen beschermde soorten Tabel 3 (leefgebied) Huismus (nestplaats jaarrond beschermd)	Ja
(8) Komen Rode Lijstsoorten voor Huismus	Ja
(8a) Is er kans op voorkomen Rode lijstsoorten (leefgebied)	
(9) Is aanvullend onderzoek nodig mbt FF-wet Licht (lichte toets) of zwaar (uitgebreide toets)	Nee
Provinciale natuur/boscompensatie (facultatief)	
(10) Is bos/natuur volgens prov richtl natuur/boscompensatie in geding?	Nee
(11) Is bos/natuurcompensatie ter plekke mogelijk?	nvt
APV/Bomenplan/Boswet (facultatief)	
(12) Moeten bomen worden gekapt	Mogelijk
(13) Komen er beschermenswaardige/bijzondere bomen voor	Nee
(14) Is kapvergunning nodig	Mogelijk
Groene Mal (facultatief)	
(15) Ligt plangebied binnen Groene Mal	Nee
(16) Heeft plan effect op functioneren Groene Mal	Nee

Samenvattend	Ja/nee
(17) is aanvullend onderzoek nodig In kader van FF-wet en/of In kader van NB-wet en/of In kader van EHS	Nee
(18) is Ontheffing nodig (FF-wet) of Vergunning (NB-wet) Mbt tot de volgende soorten/habitattypen	Nee
(19) dient rekening gehouden te worden met kwetsbare perioden bij uitvoering? Zie ook Natuurkalender (Handboek). Mbt de volgende perioden: Verwijderen groen/bomen/struiken buiten broedseizoen (periode april tm half juli)	ja
(20) is ecologisch werkprotocol en/of beheerplan nodig Ecologisch werkprotocol Beheerplan	Nee
(21) Aanbevelingen m.b.t. mitigatie/compensatie? (Indien geen aanvullend onderzoek of zorgplan): zie hierna verder onder conclusie en adviezen. Bij herstelmaatregelen Grift dienen struweelzones hersteld/gecompenseerd te worden als mitigerende maatregel voor dekking van de huismuspopulatie.	Ja
(22) Uitspraak haalbaarheid : A, B, C, D of E Zie toelichting onderdeel 3 E: Plan haalbaar zonder ontheffingsaanvraag, wel geldt zorgplicht.	E

Toelichtingen per onderdeel (indien nodig)

Methode onderzoek vleermuizen

In het kader van de quickscan is op 9 september 2014 na zonsondergang een 2 uur durend veldonderzoek uitgevoerd met behulp van ultrasoongeluids-detectoren. Weer: droog en circa 15 graden.

Resultaten (zie kaart 2)

De soort gewone dwergvleermuis is enkele malen als geïsoleerd foeragerend/overvliegend exemplaar waargenomen in en langs de rand van het onderzoeksgebied. Zich substantieel territoriaal gedragende vleermuizen (wat wijst op vaste verblijfplaatsen/paarplaatsen) zijn niet waargenomen. Slechts korte series geluiden van gewone dwergvleermuis te horen, zonder of met zeer zachte normale echolocatiegeluiden.

Discussie

Zeer lage aantallen indiceren afwezigheid van een vliegroute of belangrijk foerageergebied. Ontbreken van sociale geluiden in de paartijd van gewone dwergvleermuis duidt op ontbreken van vaste verblijfplaatsen. Bij schuurtje Stationstraat waar wel geschikte spleten (potentiële verblijfplaats) aanwezig waren zijn geen uitvliegende of territoriale mannetjes waargenomen.

Conclusie

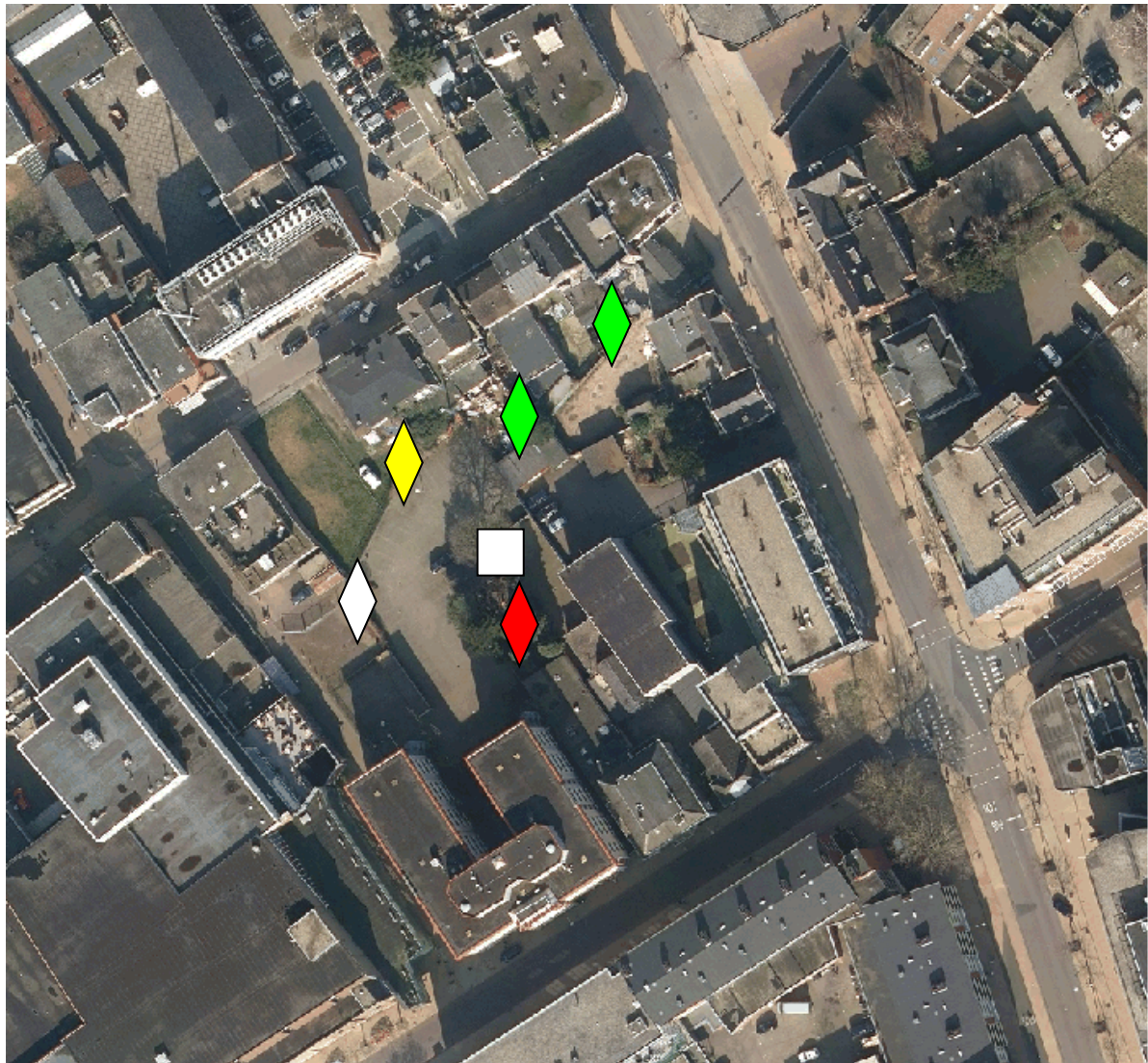
Er is dus geen sprake van een vliegroute, substantiële foerageerplek of paarterritorium. Vaste verblijfplaatsen werden niet vastgesteld. Aanvullend onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Conclusies, adviezen en aandachtspunten

In het te herstellen Griftraject dat grotendeels bestaat uit verharding en deels uit tuinen met een enkele schuur zijn geen vaste verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten aangetroffen. Een ontheffing in kader Flora- en faunawet hoeft daarom niet te worden aangevraagd. Wel is gebleken dat enkele kleine struweelelementen van zeer groot belang zijn als dekking/rustplaats voor een grote populatie huismussen.

Bij herstel van het Griftraject dienen deze struweelelementen gecompenseerd te worden als mitigerende maatregel voor de huismus.

Kaart 1 Grifffhof waarnemingen huismus (23/08/2014) en turkse tortel/houtduif

□ Locatie waarneming turkse tortel en houtduif

Kaart 2 Grifthof waarnemingen gewone dwergvleermuis (09/09/2014)

Waarneming foeragerende/passerende dwergvleermuis

Bijlage 1a
Zwaarder beschermde soorten (Gemeente Apeldoorn)
(exclusief vogels; zie bijlage 1b)

Soort		Flora- en faunawet		Status voorkomen (aanvinken wat van toepassing is)		
Nederlandse naam	Latijnse naam	Tabel 2	Tabel 3	Vaste verblijfplaatsen	Foerageergebied	Biotoop ongeschikt
Zoogdieren						
Boommarter	Martes martes		*			*
Damhert	Dama dama	*				*
Das	Meles meles		*			*
Edelhert	Cervus elaphus	*				*
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	*				*
Waterspitsmuis	Neomys fodiens		*			*
Wild zwijn	Sus scrofa	*				*
Vleermuizen			*			*
Baardvleermuis	Myotis mystacinus		*			*
Franjestaart	Myotis nattereri		*			*
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus		*		*	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus		*			*
Laatvlieger	Eptesicus serotinus		*			*
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii		*			*
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula		*			*
Vale vleermuis	Myotis myotis		*			*
Watervleermuis	Myotis daubentonii		*			*
Amfibieën						
Heikikker	Rana arvalis		*			*
Kamsalamander	Triturus cristatus		*			*
Poelkikker	Rana lessonae		*			*
Rugstreeppad	Bufo calamita		*			*
Reptielen						
Adder	Vipera berus		*			*
Gladde slang	Coronella austriacus		*			*
Hazelworm	Anguis fragilis		*			*
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara	*				*
Ringslang	Natrix natrix		*			*
Zandhagedis	Lacerta agilis		*			*
Vissen						
Beekprik	Lampetra planeri		*			*
Bermpje	Noemacheilus barbatulus	*				*
Kleine modderkruiper	Cobitis taenia	*				*
Rivierdonderpad	Cottus gobio	*				*
Insecten						
Vliegend hert	Lucanus cervus	*				*
Heideblauwtje	Plebejus argus		*			*

Flora						
Beenbreek	Narthecium ossifragum	*				*
Drijvende waterweegbree	Luronium natans		*			*
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata	*				*
Jeneverbes	Juniperus communis	*				*
Kleine zonnedaauw	Drosera intermedia	*				*
Klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe	*				*
Parnassia	Parnassia palustris	*				*
Rietorchis	Dactylorhiza praetermissa	*				*
Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia	*				*
Spaanse ruiter	Cirsium dissectum	*				*
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes	*				*
Waterdrieblad	Menyanthes trifoliata	*				*
Wilde gagel	Myrica gale	*				*

Status voorkomen aanvinken: v; bij twijfel: ? invullen

Bijlage 1b:
Vogelsoorten met (permanent) vaste verblijfplaatsen (Gemeente Apeldoorn)

[illegible]

Bijlage 2 Checklist onderzoeksmethode veld

Quick Scan plangebied: Grifthof	Onderzoeker:	H. Cuppen		
Datum: 19-08-2014	Begintijd:	9.30		
Foto's gemaakt: Nee	Eindtijd:	12.30		
Gebruikte werktuigen: verrekijker				
Gesproken met omwonenden/beheerder: Nee				
Beschrijving plangebied	ja	nee	deels	nvt
beschrijving relatie plangebied met omgeving gemaakt?	*			
beschrijving openheid terrein, verstoring gemaakt?				*
mogelijkheden weidevogels, watervogels, wintervogels?				
beschrijving verschillende vegetaties gemaakt?				
samenstelling, structuur, voedselrijkdom				
beschrijving vleermuislandschapselementen gemaakt?	*			
aanwezigheid (doorlopende) lanen, vaarten, dijken, bosschages				
beschrijving bos gemaakt?				*
ouderdom, soorten, structuur mogelijkheden holbewoners				
beschrijving watertype gemaakt?				*
sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz.				
beschrijving schuurtjes/gebouwtjes gemaakt?			*	
ouderdom, opbouw, tbv soorten mogelijkheden dierlijke bewoning				
Land- en watervegetatie				
controle beschermde planten	*			
let ook op (onbeschermde) Rode lijstsoorten				
controle waardplanten				*
van beschermde vlinders, libellen, kevers				
Wateren				
controle zoetwatermosselen				*
(bittervoorn broedkamers)				
controle ei(sno)eren				*
van salamanders, kikkers, padden, vissen				
bemonstering amfibieën, vissen, waterkevers, libellenlarven				*
met schepnet				
bemonstering platte schijfhoren				*
waterplanten uit sloten meenemen				
Gebouwen, erven, verharding				
controle uilen, marters, zwaluwen	*			
geschiktheid, nesten, mest enz.				
controle vleermuizen	*			
invliegopeningen, verblijfplaatsen, aanwezigheid mest enz.				
controle plaatmateriaal, tegels, boomstammen				*
omkeren voor amfibieën, reptielen en zoogdieren				
controle muurplanten	*			

Sporen e.d.				
controle holen en legers in grond, oever of onder waterlijn				*
controle boomholten vleermuizen, marters, uilen, andere holenbroeders				*
controle pootafdrukken, krabsporen haren, veren, dode dieren				*
controle uitwerpselen, braakballen prooiresten, knaagsporen aan planten				*
controle huidjes libellen, hagedissen, slangen				*
controle huisjes wijngaardslak				*
Opmerkingen				